

N:o 8.

Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS.
Expedition: HUSS & BEER.

Stockholm den 15 April 1885.

Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr.
Lösen: 30 öre. Annonspis 20 öre petrad.

Årg. 5.

Eugen d'Albert.

Om Rubinstein, såsom man sagt, är »pianisternas konung», så är Eugen d'Albert tronföljaren och, man kan väl säga, medregenten. Än fader Liszt, torde någon invända? Ja, han, abbén, är deras påfve. Af honom måste en hvar invigas och välsignas, som skall kunna göra anspråk på och erhålla konungadöme eller furstendöme inom pianistverlden. Och till dessa invigde, ja kanske främst bland dem genom sitt geni och sitt mästernskap, är den unge konstnär, som nu väntats hit efter oupphörliga triumfer i Tyskland och nyligen äfven i Paris, der han mottogs med entusiastisk hyllning. Till oss kommer naturligtvis sällan någon konstnär, som ej förut gästade Köpenhamn — den kontinentala utpost, der de flesta förr åtminstone stannade och vände åter söder ut — och mottagningen i denna stad bland våra skandinaviska och musikaliska nabor torde vara säkraste gradmätaren på den entusiasm, hvarmed en konstnär kommer att hyllas hos oss. Hyllningen i Köpenhamn kunna vi dock först i ett följande nummer redogöra för.

Impressarion Hermann Wolff, bland hvars 40 berömda storheter också Eugen d'Albert är upptagen, har hitsändt ett helt häfte med reklamer, men sådana äro öfverflödiga här vid lag. Till belysande af de åsikter om hans konstnärsskap, hvilka äro rådande inom den stora musikverlden vilja vi dock anföra nedanstående utdrag ur Allgem. Musik. Z. efter en helt nyss i Berlin gifven konsert, hvarvid han medverkade. Eugen d'Albert spelade Beethovens G-dur-konsert, och denna tidnings ganska nogräknade kri-

tiker yttrar härom: »Man kan ej tänka sig mera fulländadt återgifvande af detta verk. Herr d'Albert spelade ej såsom en vanlig ung man om 21 år utan såsom en gudaingifven mästare, som erhållit förmågan att klarseende utgrunda och förkunna ett konstverks innersta hemligheter. Här märkes ej ett spår till något arbete och likväl hur subtilt är ej allt i tekniskt hänseende liksom i uppfattningen. Jag kan vid detta tillfälle endast upprepa hvad jag förut sagt om d'Albert: hans spel öfverhufvud framställer höjdpunkten af vår tids pianospel. Den utveckling,

som denne unge konstnär ej blott som pianist utan som musiker i allmänhet genomgått under loppet af två år är rent af fenomenal. Såsom pianist uppträdde d'Albert för två år sedan som en genial tangenthärrare, hos hvilken kritiken fann både guld och slagg, nu står han framför oss som en fullmogen mästare, en Apollos invigde profet, som med sann divination i fulländad form tolkar det högsta, som tonkonstens mästare skapat för hans instrument.»

Äfven i egenskap af komponist vinner han erkännande såsom begåfvad. Ännu har han dock ej kunnat på detta fält utöfva någon större verksamhet. Hans senaste tonsättning bär opusaleet 3 och är en ouverture till Hölderlins »Hyperion.» Der förut har han komponerat en i Bach-stil hål-len Suite och en pianokonsert.

Eugen d'Albert är född d. 10 April 1864. Hans far är af fransk, hans mor af tysk härkomst och han är deras enda barn. Sin första musikundervisning erhöill han från 7:de året af sin far, som själf är en dugtig musiker, och han visade redan tidigt anlag för komposition. Vid 11 års ålder sändes han med ganska goda förkunskaper att utbildas i pianospel hos Ernst Pauer i London. Emellertid tycktes denne ej rätt ha insett sin lärjunges stora begåfning, ty denne återvände snart till Glasgow utan att ha gjort synnerliga framsteg. Då blef han 1880 »upptäckt» af kapellmästaren i Wien Hans Richter, som verkat i England såsom konsertdirigent, och denne lät honom följa med sig till Wien, upptog honom i sitt hus och undervisade honom i allt, som erfordrades för hans utbildning, hvarpå han efter ett års förlopp skic-

Eugen d'Albert.

kade honom till Liszt, hvilken omfattade den unge konstnären med faderlig omsorg och fick hans talang att utveckla sig i den rikaste blomstring. Eugen d'Albert började sitt triumftåg som pianist på en filharmonisk konsert i Wien 1881, spelade sedan i Weimar, der han af storkonserterade vidare i London och lät höra sig i Berlin, der han för sitt genialiska och mästertliga spel blef kallad »den andre Tausig». Han har sedan konserterat i en mängd tyska städer och äfven i andra europeiska länder. Eugen d'Albert gifte sig 1884 på Helgoland med en fröken Salingré.

* * *

Enligt hitkommet telegram har Eugen d'Albert, som i Lördags biträde vid filharmoniska konserten i Köpenhamn, känt sig så nervös och ansträngd efter sitt myckna konserterande, att han ej anser sig kunna vidare spela offentligt under denna säsong. Vi gå sålunda för denna gång miste om att höra den eminente konstnären, som vi emellertid här fått presentera för våra läsare. H.

Huru snart får man förvänta en reviderad koralbok?

Koralfrågan har allt för länge stått på dagordningen utan resultat. Många »koralboks-förslag» ha sett dagen, men intet har vunnit hvarken Kongl. Maj:ts eller landets organisters godkännande. Sedan senaste kyrkomötet begärde i underdånighet hos Kongl. Maj:t förordnande för sakkunnige män att taga befattning med koralrevisionen. Tiden löper undan och ingenting afhöres om någon koralrevision, — så vida en sådan icke äfven försiggår i »tysthet». Sådant »hemlighetsmakeri» bör dock ej förutsättas i vår upplysta tid, i en så viktig sak, som svenska statskyrkans musikaliska gudstjenstafdelning är eller åtminstone bör vara. Sant är, att koralkompositionen anses vara en »dödd konst» och att man fördens skull ingenting har att hoppas af en företagen revision eller försök till förbättring af vår kyrkosång. Men detta beror ej af brist på förmågor, utan fastmer på bristande uppmuntran i den genren, hvadan våra stora musikaliska kapaciteter hellre egna sig åt Thalias tempeltjänst än de uppoffra sig för en lönlös sak. Menniskan behöver bröd, och arbetaren är sin lön värd. Det är alltså obilligt att kasta koralrevisionen på enskilda personer, såsom hittills skett med Berwald, Josephson, Hallberg, Törnvall-Anjou m. fl. hvar för sig, efter hvarandra. Att tänka befordra en allmänvärtig organisationssak på ett sådant sätt, är ett missförstånd, uppenbart stridande emot ett konstitutionellt lands organisations- och förvaltningsprinciper. Genom enskilda personer vinnes ingenting i förevarande fall — derpå ha vi ju många bevis, ty den enskildes eller ensammes arbete blir alltid förlätligt ensidigt,

grundadt på enskild åsigt och lämpadt efter eget, ej minst behöfligt ekonomiskt intresse. Deras arbeten hafva derför blifvit inskränkta till minst möjliga volym — för att erhålla förläggare till arbetet — under förklaring att folket ej kan lära sig sjunga utantill* (och kyrkan ej heller behöver) mer än det möjligast minsta antal koralmelodier; hvarförutan uppställning, harmonisering m. m. varit mer eller mindre lyckad. När arbetet omsider offentliggöres, blir det vanligen utvoteradt af organistkåren i landet. Ett så ändamålslost arbetande kunde undvikas, om koralarbetet ordnades på sedvanligt sätt. 1695 års koralbok lär tillkommit genom flere personers medverkan och mot kontant ersättning. 1819 års koralbok är ej ensamt Hæffners verk. Han biträdades, enligt A. Mankells uppgift, af just. rådet E. G. von Rosén och krigsrådet O. Åhlström, och granskningkomiteén bestod af exell. Rosenblad, skalden Leopold, biskoparne Wallin och Franzén, doktor Hagberg samt kyrkoh. Stolpe, hvarefter den kongl. psalmkomiteén godkände och antog vår koralbok.

Hvarföre icke nu låta en koralbok (efter tidens kraf) framalstras och genomgå en likartad skärseld? På annat sätt lär aldrig någon ny koralbok komma till stånd för svenska kyrkan.

Kyrkomusikvæn.

Om rationel pianoundervisning.

lakttagelser och råd af en gammal pianolärare.

IV.

Näst efter regeln för den rätta kroppsställningen vid pianot kommer den för handens och fingrarnes rörelser. Den förra är antingen horisontel (såsom skalrörelsen) eller vertikal (såsom vid ackordanslaget). Regeln för denna rörelse är grundlaget för den tekniska utbildningen och bör aldrig lemnas ur sigte, hvilket dock så ofta sker. På fingerställningen och anslaget tydlighet hvilat hela tonbildningen samt redligheten och rörligheten hos spelet, derför är också fingrarnes jemna utbildning i kraft och rörlighet af högsta vikt. Första början af pianoundervisningen är alltså femfingeröfningen, hvarvid iaktages att handen med ledigt krökta fingrar, så att fingertopparne ligga i jemn båglinea bredvid hvarandra, hvilat på tangenterna och att hvarje finger väl upplyft anslår tangenten med den mjuka fingerändan, hvarigenom en tydlig, kraftig och klangfull ton bildas, — sålunda alls icke med raka fingrar, hvarigenom uppkommer en svag eller hård ton. Efter anslaget bör ej heller fingrarnes rätas ut och hållas styfva utan bibehålla sin lediga krökta ställning. Ett vanligt fel är att lillfingern anslår rak och med yttre sidan, hvarvid handen vrides; detta fel bör noga undvikas, och till förekommande

* Folket, uppfostradt i våra folkskolor, der sång dagligen öfvas, sjunger numera efter noter eller siffror hvilken enkel koralmelodi som helst inntill.

deraf och inöfvande af rätt handställning må vid öfvandet af ytterfingrarna (4:e och 5:e) tummen ensam eller jemte andra och tredje fingret hållas fastliggande på tangenterna. För öfrigt gäller vid fingrarnes öfning att 4:e och 5:e böra öfvas betydligt mer än de öfriga och alltid väl upplyftas, emedan deras sjelfständiga rörelse på grund af handens daning är svårare att vinna än de öfrigas. Venstra handen, som vanligen är trögare än den högra, fordrar också mera öfning och det är af mycken vikt vid fingeröfningar med båda händerna, att den venstra först öfvas och blir säker på sin sak innan den högra griper in. Det är klart att dessa femfingeröfningar böra mycket varieras, så att fingrarnes följa på hvarandra i olika ordning i med- och motgående riktning. De sedan så lång tid begagnade Herz och Kalkbrenners öfningar hafva det felet, att de hålla sig jemt på samma tangenter, hvilket tröttar eleven i hög grad och ej bereder nog öfning. Man bör derför taga femfingeröfningen i olika tonarter för att bereda omvexling för örat och före början af en skala taga en sådan enkel öfning på de fem första tonerna helst med upprepande af ytterfingrarnes toner t. ex. i upp- och nedgående: g a g a, g a h c, d c d c, d c h a. Vi hafva visserligen öfningsböcker med sådana öfningar i olika tonarter (t. ex. Mertkes), men det vore önskvärdt om den vanliga vidlyftigheten hos dessa kunde reduceras till ett minimum af för handen nödiga öfningar, att ett enkelt öfningssystem kunde vinnas, hvilket på genaste väg och likväl fullständigt kunde föra till målet utan för lång tidsutdrägt och på ett sätt, som icke tröttade eleven och slappade hans håg.

Vid den fortlöpande rörelsen, skalrörelsen, bör handens ofvan angifna ställning noga iakttagas, så att tummen lägges under de böjda fingrarnes utan vridning af handen och utsättning af armbågen; likaså vid öfverläggandet af fjerdte fingern (eller någon annan). Jag har nu talat om hand- och fingerrörelse med på tangenterna hvilande, vid den bunden hand och kommer nu till den fria handrörelsen, anslaget af toner och ackorder med fallande hand. Detta anslag bör enligt regeln icke ske med styf arm utan så, att handleden något höjes och handen som dervid upplyftes och äfven höjes faller ledigt ned på klaviaturen, hvilket kan ske med ganska god kraft. Detta anslag kallas handledsanslaget i motsats till det först nämnda: armanslaget. Ett annat anslag, som sker med stillaliggande arm och hastig tvär upplyftning af handen kan ej rekommenderas, emedan äfven detta är ett styft och tröttande anslag. För öfrigt bör handen ej för högt upplyftas öfver tangenterna vid anslaget. — Det viktigaste beträffande handens rörelse vid spelningen har jag nu i korthet anført och vill nu vidare tala om undervisningens gång.

Vanligen tager undervisningen sin början med inlärandet af noterna och deras motsvarande tangenter på pianot, hvar efter enligt pianoskolan eleven får göra

sig hemmastadd med en oktav i diskan-
ten, småningom sedan andra oktaver och
sist basen. Då vid 4-händig spelning
läraren enligt de flesta skolor och instruk-
tiva noter är anvisad att sköta basen,
som med sina ackord är satt för svår
att utföras af eleverna, blir följden att
sådana ännu efter flera års spelning ej
känna fullt till basnoterna, likasom också
de lägsta och högsta oktavernas noter
sällan med färdighet läsas af eleverna,
ehuru de spelat i flera år. Detta om
noter och notläsning. Beträffande bildan-
det af skalor och ackord samt intervall
gifves sällan af läraren några regler. In-
lärandet deraf sker merendels mycket
mekaniskt och ytligt. För örat tröttande,
enformiga öfningar äro ingalunda egnade
att utbilda håg, tonsinne och smak hos
lärjungen. Kommer då dertill tarflig, tri-
vial musik som undervisningsämne och
vana hos denne att slarfa igenom en
lexa i stället för att noggrant och korrekt
lära sig densamma (hvilket föräldrarna
strängt böra öfvervaka, om verkliga och
snara framsteg skola kunna förväntas) —
så kan af »de första grunderna» lätt för-
klaras hurudan byggnaden vanligen är.

Bekantskapen med pianot anser jag
kunna och böra göras ganska tidigt, ja
tidigare än sjelfva den egentliga piano-
undervisningen, d. v. s. pianospelandet,
kan börja (vid 7—8 år). Redan tidigt
får ju barnet lära sjunga i skolan och få
begrepp om intervallerna. Med klaviatu-
ren på pianot är ej svårt att göra bekant-
skap. Skilnaden mellan hel- och half ton,
mellan hela och halfva tonsteg på pianot
är lätt inhemtad, och då barnet får veta
att från en tangent till den närmaste öf-
ver- eller undertangent är ett halft ton-
steg (en half ton), att två halfva utgöra
tillsammans en hel, så är ej svårt för det
att finna de hela tonstegen på klaviatu-
ren (med öfverhoppande af mellanliggande
tangent). Denna öfning kan rent af tagas
som en lek, och den är en lek, som kom-
mer till god nytta vid pianoundervisnin-
gen, vid skalbildning, ackordbildning o. s. v.
Skalans intervaller kan på samma sätt
tidigt inläras. Deras främmande namn
äro lätt lärda.

En svensk sångerska, Emilia Enström,
synes väcka ganska mycken uppmärk-
samhet i London. I tidskriften Ken-
sington News omtalas hennes uppträ-
dande å en konsert i Atheneum i föl-
jande ordalag: »Fröken Enström, elev af
fru Garcia, utförde en sång af Gounod
på ett mycket tilltalande sätt. Hennes
rika, omfattande och väl skolade stämma
gjorde full rättvisa åt hennes uppfattning
och hänryckte åhörarna, som ej läto sig
nöja utan ett da capo. Fröken E. lär
först nyligen hafva uppträdt inför den
engelska publiken: man kan förespä henne
en lysande framtid.»

Ludvig Normans jordfästning

egde rum i Ladugårdslands kyrka påsk-
aftonen d. 4 april på middagen och var
en af de högtidligaste sorgfester, som nå-
gonsin egt rum här i hufvudstaden. Da-
gen började med snöblandadt regn, men
på middagen klarnade det upp och stora
menniskomassor hopade sig allt mer kring
kyrkan. För inträde i denna voro bil-
jetter utdelade, och man såg här försam-
lade hufvudstadens främste män i fråga
om samhällsställning, konst, litteratur och
vetenskap. I koret hade hofkapellet samt
lyriska scenens artister och kör under hof-
kapellmästare Dentes anförande tagit plats,
å orgelläktaren sågs Musikköreningens med-
lemmar med sin anförare d:r Svedbom.
Midt i koret under den höghvålfda kupolen
stod ekkistan, som inneslöt den aflidnes
jordiska kvarlevor, öfverhöjd och omgif-
ven af en tallös mängd blommor och kran-
sar, hvaraf några från Upsala, Lund och
Köpenhamn. Vid hufvudet stod en urna,
konstrukt hopfogad af hvita hyacinter med
en af krusflor omvirad bukett af thea-
rosor, en minnesgård från den aflidnes maka;
präktiga kransar med breda band sågos
der vidare från de öfriga närmaste an-
hörige, från teaternes käror och hofka-
pellet, Musikköreningen m. fl. sällskap
äfvensom från enskilda konstnärer och vän-
ner till den hädangångne. Kl. 3 anlände
de sörjande jemte tjänstförrättande pre-
sten, pastor primarius Fehr. Främst bland
dessa syntes den djupt beslöjade enkan,
Vilhelmina Neruda, som ankommit med
morgonens bantåg, och jämte henne de
båda sönerna, efter dem den dödes bro-
der, bankdirektör Norman, och syster,
gift med grosshandlaren Fris, samt dessas
familjer. Sorgfesten inleddes af hofka-
pellet med Ludvig Normans till Aug. Sö-
dermans minne komponerade, djupt gri-
pande sorgmarsch, som efterföljdes af ett
härligt andante ur hans sista stråk-quar-
tett och derpå hans berömda motett »Jor-
dens oro viker», sjungen af kgl. teaterns
solister och kör på ett sätt som gjorde
ett mäktigt intryck. Jordfästningen, som
inleddes och avslutades med 1:a och 2:a
verserna af ps. 452, förrättades af D:r
Fehr, som i ett enkelt griftetal skildrade
den dödes personlighet och lifsgerning.
Till sist utförde musikköreningen kyrie ur
Cherubinis requiem. Under en sorg-
marsch från orgelläktaren bars kistan ut
ur kyrkan och placerades på den af kran-
sar och blommor öfvertäckta likvagnen,
som åtföljd af en oändlig rad vagnar, tog
vägen öfver Fyrverkaregatan, Nybron, Ar-
senals-, Freds- och Drottninggatorna ut
till Nya kyrkogården. Vid den öppna
gravnen derstädes hade Stockholms all-
männa sängförening under direktör Edgrens
anförande infunnit sig med florbehängdt
standar och bragte ännu en sista afskeds-
helsning i toner åt den så allmänt sak-
nade och värderade tonkonstnären.

Abbé Voglers kritiska parallell mellan Händel och Bach.

Minnesfesterna öfver Händel och Bach
i dessa dagar, hvilka gifvit anled-
ning att fästa uppmärksamheten på de
båda musikerna, hafva naturligtvis från
många håll framkallat jemförelser emellan
dem. Det torde ej sakna sitt intresse att
då framdraga ur glömskan en sådan pa-
rallell från äldre tid, nämligen en som
den originele och lärde orgelspelaren och
kompositören Vogler (1786—99 bosatt i
Stockholm) uppdragit i sitt system för
fugakomposition, utgifvet 1811. Vogler
yttrar sig sålunda:

»Att fugan både kan och bör ega tyd-
lighet och klarhet har den store Händel,
den förste komponist i detta fack, ove-
derläggligen ådagalagt. Honom var det
patetiska förbehållet, och jag känner ingen
som i detta afseende kan jämföras med
honom. Jag vet rätt väl att jag genom
Händels beröm skall väcka förargelse hos
ganska många blinda tillbedjare af den store
Sebastian Bach. Men dessa äro icke annat
än blinda tillbedjare, stumma retorici,
döfva logici och kalla estetici. Bachs fu-
gor äro arbetade med mycken konst; för
utförandets mångsidighet, som icke var
någon lätt sak, emedan hans temata stund-
om voro rätt bizarra och knappt tyck-
tes medgifva något utförande, hade han
det första geniet, ett i sanning obändigt
geni, som sällan höll sig inom gränserna.
Bachs kontrapunktiska mästerverk äro så
rikhaltiga, att ingen kapellmästare i Europa
häruti uppnår honom. De utgöra en mön-
sterkarta för forskaren; man kan icke nog
beundra hans vändningar, och stundom
förekomma utflykter, hvarmed han arbe-
tar sig igenom, och hvarpå ingen utom
honom skulle hafva tänkt. Hans kontra-
subjekter äro originela: hvem skulle väl
någonsin kommit på sådana idéer? Dock!
visst är deras utseende på papperet myc-
ket vackert, mycket symmetriskt; men
läta de ock lika väl? vill man äfven här
höra med ögat? är språket afrundadt, stil-
len polerad, gifvas ej rätt många knotiga
ställen, som man gerna ville undvara, före-
komma icke många oharmoniska tvärstånd,
som hindrar alla riktiga slutföljder? In-
konsequenser insmyga sig stundom, hvilka
såra örat, och därför blir effekten mera
öfverraskande än ordnad, mera konstig än
konstrukt; känslan väckes icke, blott för-
våning; den bekanta regeln, att konstens
döljande utgör den högsta konsten (artis
est celare artem), lemnas utan afseende,
och därför måste jag i retoriskt, logiskt
och estetiskt hänseende föredraga Hän-
dels klara, enkla, kraftfullt verkande fu-
gor. — Bachs rikhaltighet rekommende-
rar jag för hvarje studerande. Men äfven
här fordras ett noggrant urval, Materia-
lier finnas i mängd, ty af en Bachs fuga
skulle Händel gjort sex och med hvarje
af dem vunnit bifall.»

FÖLJETONG.

Två konstnärshjertan.

En berättelse ur J. S. Bachs lif
af Maxim Ger. (Forts.)

Under tystnad, hvar och en sysselsatt med sina egna tankar, gingo de båda arm i arm framåt. Då de skulle gå förbi ett litet hus korsades i hast deras väg af en qvinnogestalt, som bar i handen en lykta, hvilken spred ett sparsamt ljus omkring sig.

»God afton fru Hahn!» ropade Bach till henne, då han fick se hvem hon var, »hvar skall ni hän i storm och regn?»

Qvinnan såg sig om. »Ack är det ni, herr kapellmästare! tack som frågar. Ja, hur det är. Illa nog, vår lilla är så sjuk, att doktorn rådt oss att genast låta döpa henne. Min man har haft att göra i slottet ända tills nu, men han är nu hemkommen, så att dopet kan ske, men faddrar ha vi inga, och jag är just ute för att söka skaffa ett par sådana.»

Qvinnan såg så blek och bekymrad ut, att den unga flickan vid Bachs sida blef helt vek om hjertat. Sebastian drog henne sakta till sig och hviskade några ord till henne, hvar på hon med en tacksam blick ur sina fuktiga ögon med en nick gaf honom svar.

»Nå ja, min goda fru, då behöfver ni ju inte besvära er vidare; faddrarne äro funna.»

»Skulle ni sjelf, herr kapellmästare?»

»Naturligtvis skall jag stå fadder med min kära väninna här, fröken Anna Magdalena Wülken!»

Den lyckliga frun uppgaf ett glädjehrop. »Gud belöne er, herr kapellmästare, och er med, min snälla fröken, låt mig trycka edra händer! Barnet — det är en flicka — skall bära edra namn, den glädjen får ni inte neka mig!»

»Ja visst, gerna!» svarade Anna Wülken rörd och torkade en tår ur ögat.

»Ja, ja, edra namn skall barnet ha i det heliga dopet!» instämde Bach lifligt.

Qvinnan gick nu, lycksalig öfver det deltagande och den hjälp hon funnit hos de goda människorna, framför dem med lyktan till sin bostad, der de snart inträdde. Presten var redan kommen. Hahn sjelf, mannen, satt på den gamla enkla soffan och läste i en nött psalmbok. Då han fick se kapellmästaren sprang han upp och helsade honom vördnadsfullt. Den gode mannen — han var furstlig källardräng och iklädd ett slags livré, hvilket han — nyss hemkommen — behöll på sig för den högtidliga akten — ville knappast tro sina ögon, då han fick höra de båda inträdandes beslut; sedan var han utom sig af glädje och utgjöt sig i en ström af tacksamhetsbetygelser. Anna Wülken hade emellertid meddelat presten hvad han behöfde veta, och ett par minuter derefter egde dopet rum, barnet hvilade på Annas armar då presten med hennes namn gaf det välsignelsen. Derpå tryckte den vänliga faddern en kyss på barnets hvita panna och lade det tillbaka i vaggan.

En enkel måltid intogs sedan, hvar efter den andlige uttalade en önskan att få höra en sång af fröken. Anna menade att man borde tänka på det sjuka barnet, men modern förklarade att det aldrig lugnades lättare än med sång, och dessutom sof det nu. Ett klaver eller annat instrument fanns ej till hands, och det mötte därför svårighet att föredraga en sång; desto större glädje erforo alla, då den unga sångerskan uppstämde den sköna präktiga sopranarian: »Wirf, mein Herz, wirf dich noch in des Höchsten Liebesarme» af Bach. Så härligt hade Bach ännu aldrig hört sin komposition återgifvas. Tårar stodo honom i ögonen då han efter sången reste sig upp och fattade hennes händer, dem han tryckte med värme. Ord fann han icke.

Anna sjelf var djupt rörd. En vmodig och likväl ljuf känsla, sådan hon aldrig förr erfarit, genomströmmade hennes bröst. Hon trädde fram till vaggan och betraktade kärleksfullt det lilla sjuka barnet. Bach följde efter henne. »Stackars barn», sade konstnärinnan sakta, »må Gud bevara dig åt dina goda föräldrar!»

»Och föräldrarne åt dig!» tillade Bach med vek stämma, tänkande på sina egna olyckliga moderlösa barn.

Anna fattade hans hand och tårar föllo ned ur hennes sköna ögon då hon sade: »Edra stackars barn! Mitt hjerta ville blöda, då jag i går besökte dem och såg dem sitta tillsammans så sorgsna och undergifna. Jag talade några tröstande ord med dem, och då jag skulle gå föll Kätchen mig om halsen och bad mig på ett så rörande sätt att jag snart skulle komma tillbaka, och gossarne förenade sina böner med hennes». — »Och hvad sade Kätchen vidare?» frågade Bach hastigt och hans blickar fästades fulla af tillgifvenhet och tacksamhet på den rodnande flickans ansigte. »Jag hörde något deraf, emedan jag just då inträdde i rummet bredvid.»

»Hon sade» — svarade Anna, under det rösten stockade sig i halsen på henne, »att sedan moderns död hade hon haft mig nästan så kär som sin egen mor!»

Sebastian drog flickan lidelsefullt till sig: »Vill du — Anna, vill du blifva en moder för mina barn, vill du förena dina öden med mina? Säg — Anna, säg?» Hennes hjerta slog häftigt, en djup rodnad betäckte hennes ansigte; men hennes ögon riktades nu, strålande af den innerligaste kärlek, upp till honom, och sakta ljudet från hennes läppar: »Ja, jag vill!» — »Ja!» utropade den öfverlycklige Bach med af rörelse darrande stämma, och så högt att de närvarande, som sutto samtalande vid bordet, vände sina ögon åt honom i detsamma han slöt i sina armar den unga sångerskan.

»Ett förlovadt par!» utropade den gamle presten, som genast såg hur det stod till.

»Ja, ett förlovadt par!» svarade Bach, ännu djupt rörd. »Och här vid denna vagga, der vår guddotter hvilat, hafva vi slutit vårt förbund. Må Gud välsigna det!»

»Amen!» svarade de närvarande med innerligt deltagande i deras lycka.

»Min hjertliga lyckönskan!» hördes det nu med ett muntert skratt från dörren.

Förvånade vände sig alla emot den inträdande.

»Min furste!» utropade Bach i samma ögonblick och gick med raska steg emot honom.

Det var verkligen furst Leopold af Anhalt-Köthen, en man af omkring 28 år, med ett ungdomligt, ytterst vinnande utseende och en öppen blick. Den höga pannan, under hvilken ett par stora klara ögon blickade fram med ett svärmiskt uttryck, var enligt den tidens sed omgifvet af naturligt, långt nedhängande hår.

»Jag måste väl be om ursäkt för mitt obefogade inträngande», skämtade fursten, »men jag skulle ha förargat mig mycket, om jag ej lydt mitt hastigt påkomna begär och först i morgon fått erfara den märkliga förlofningen. Hade just följt min fru moder och min ädla fästernö på väg till Riemburg och var på hemvägen, då jag får höra en förträfflig sång, tänkte: det kan inte vara någon annan än lilla Wülken, vill se efter, och alldeles riktigt! — Kommer just lagom till en intressant festlig akt.»

Med ett välvilligt leende betraktade fursten de förlovade, som rodnade vid hans blickar. »Så! och nu, barn, berätta mig hur allt har gått till. I sen, jag är nyfiken — vet visserligen det handlar om en förlofning i rätt och laglig form — men: här en prest och der ett dukadt bord, som inte är att förakta...»

Furst Leopold tog ganska ogeneradt plats bredvid sin källardräng Christian Hahn, som helt förvirrad öfver den oväntade äran knapt förmådde svara på alla de frågor, hvarmed fursten bestormade honom.

»Hm! hm!» brummade denne slutligen. »Alltså en dubbelfest — dop- och förlofning. — Har icke då den gamla folktron besannat sig om den välsignelse som åtföljer ett älskande par, hvilket står fadder tillsammans åt ett fattigt barn. Än en gång min hjertligaste lyckönskan! kunde ej ha önskat mig saken bättre. Har ofta bekymrat mig öfver att den gode Bach kunde löpa ifrån mig —, det lilla Köthen är just icke platsen för en sådan konstnär, och för Wülken har jag ej varit mindre orolig. Nu ha de hvarann båda och jag hoppas få behålla dem säkrare tillsammans än hvar för sig.»

Sebastian Bach tackade i hjertliga ord den gode furstlige vännen och landsfadern samt lofvade att sjelf och med hela sin familj länge tjena honom. Hvad vistan- det der beträffar, så var hans verksamhet visserligen inskränkt till slottets musikrum och hans eget, men han hade en rik ersättning genom de resor, på hvilka hans furstlige vän tog honom med. Han kände sig så belåten med sin lugna vistelse här, att han heppades kunna få sluta sitt lif på denna stilla plats.

Den unge fursten tryckte handen på den förnöjsamme konstnären och begynte

sedan utan omsvep att tala om firandet af de trolovades bröllop.

»Vi skola fira våra bröllop gemensamt i december — och begge på slottet —» utropade han plötsligen, gnuggande händerna förnöjd öfver denna plan. Men Bach var ej af samma mening utan af-rådde den unge fursten allvarsamt från att följa densamma. »Ni har rätt!» erkände fursten till slut, sedan de språkat en stund om saken. »Först och främst kunde den historien rifva upp för mycket dam, hvilket vi helst böra undvika, och för det andra vet jag inte om min fästmö tycker om det, och för det tredje, — nå ja, ni har ju anfört skäl nog emot saken! Men åtta dagar före mitt bröllop måste ert stå — och i min närvaro! I det ger jag ej med mig! Afgjort!»

Dervid blef det.

Anna Wülken framlefde sedan med sin berömde make i ett äktenskap af varaktig lycka. Hon utgjorde medelpunkten i det lilla familjekapell, som Bach småningom bildade af sina närmaste, och skötte sjelf notpennan åt mästaren, när hon slutat sina husliga sysslor. Men icke blott detta; hon blef också sin makes flitige lärjunge i klaverspel, ja till och med i generalbasläran. Så funno hvarandra två konstnärshjertan af olika natur — det ena fullt af orubblig fasthet och energi, det andra vekt och förtroenderikt — tillsammans utgörande ett hjerta och en själ.

Vår Pristäflan.

Obs. annonsen å sista sidan.

Polisen i Brüssel stälde häromdagen in första uppförandet af Millöckers »Tiggargarstudenten» och detta af en ganska egendomlig anledning. Stycket var nemligen i en fransk öfversättning instuderadt på en af de större teatrarne derstädes, och man väntade endast på en bekant parisisk operettsångerska, som åtagit sig att utföra Bronislawas vigtiga parti. Men parisiskan blef sjuk och uteblef. Då stycket emellertid för öfrigt var fullfärdigt, beslöt den i trångmål försatte teaterdirektören att låta en helt ung och ovan sängerska i största hast studera in Bronislawas roll. Men en bekant musikförläggare i Brüssel, hr Alwin Cranz, som genom köp försäkrat sig om besittningsrätten till de flesta af de moderna operetterna, fann sig föranlåten att öfvervara generalrepetitionen af »Tiggargarstudenten» och upptäckte då till sin stora förskräckelse hos Bronislawas quasirepresentant en så sällsynt förening af alla möjliga fel och svagheter, att han på det bevekligaste besvor direktören att vänta med uppförandet af »Tiggargarstudenten», tills han hunnit skaffa sig en mindre »omöjlig» Bronislawa. Då direktören nekade till detta, vände sig hr Cranz helt enkelt till polisen och lät genom denna förbjuda föreställningen.

Åsnefesten.

Den som vill skaffa sig kännedom om den katolska kyrkomusikens väsende, om dess historia och öden, kan hänvisas till den af Haberl utgifna Cæcilienkalender, utgifven till förmån för den kyrkliga musikskolan i Regensburg. Denna kalender för innevarande år, innehåller bland annat en afhandling af professor Walter om »Åsnefesten»; ett bidrag till de liturgiska dramernas historia, en afhandling, som ställer denna fest i en ny belysning.

Huru ofta hafva vi ej sett skildringar, som gisslat det grofva ofoget i medeltidens åsnefester. Ett sådant gäckeri med de heligaste kyrkliga handlingar synes otroligt, dock försäkrar man alltid att detta gäckeri verkligen egt rum, och en berättelse derom kunna vi läsa i Abr. Mankells Musikens Historia. Med förakt blicka vi också ned på den »mörka medeltiden» och prisa vår egen tid. Den lärde författaren till den ofvannämnda afhandlingen bringar oss nu ett bevis om att öfverdrifter och misstyndningar ligga till grund för den osmakliga fabeln. Festum asinorum (åsnefesten) firades hufvudsakligen i några af Frankrikes städer — redan från 13:de århundradet —, likväl blef ceremonielet aldrig öfverlemnadt åt folkets godtycke, utan kyrkan fastställde detsamma och bemödade sig om att förhindra öfverskridandet deraf. Att åsnefesten firades i kyrkan bör ej förvåna oss. I forntiden hade åsna bättre rykte än nu för tiden. Homer jemför den obetvinglige Ajax med en åsna. I bibeln förekomma jemte Bileams åsna äfven två andra, som kunna egna sig till användande vid de kyrkliga skådespelen, nämligen den som enligt Nya testamentet användes vid flykten till Egypten och den på hvilken Kristus gjorde sitt intåg i Jerusalem. Om dessa tre representanter för släktet »Asinus» handlar det också här. Att i stället för det högtidliga »Ite missa est» det åsnemessiga ledmotivet Y-ah intonerades betecknar Walter såsom misstag, anekdot eller elakhet. Huru lätt många skriftställare taga sin sak, derpå gifver oss författaren ett rätt lustigt prof. Sittard påstår i sitt Compendium, att vid stället »Amen» hade man stämt upp det bacchiska jubelropet evoë. »Förfärligt missbruk!» anmärker prof. Walter med berättigadt hän, »och denna hedendom fortvarar ännu i våra koralböcker: här har man början af psalmerna och bredvid står det förfärliga evovae!» Den som vill skriva om katolsk kyrkomusik och härleder detta ord från grekiskan — den bör låta sin penna hvila! Det handlar här om en helt enkel abbreviatur:

in sæcula sæculorum. Amen
öfvers.: från evighet till evighet. Amen.
äldre skriftsätt: secvlorvm. Amen
förkortning:

(endast vokaler) e v o v a e
Högvis folk, som här kan tänka på Jupiter och Bacchus!

Musikpressen.

Ehuru sent, då vi ej förr än nu fått tillfälle att genomse dem, vilja vi härmed fästa uppmärksamheten på de senaste från Abr. Lundqvists hofmusikhandel utkomna förlagsartiklar och börja då med pianomusiken. Af 4 händ. pianomusik har utgivits Sonatiner af Jacob Schmitt och Silhouetter af Jensen op. 62, häft. 1 och 2, (å 2,50). — Schmitt'ska namnet är väl bekant inom den pedagogiska musiklitteraturen och äfven dessa sonatiner af den för 30 år sedan aflidne komponisten äro väl värda att rekommenderas såsom på en gång enkla och vackra. De äro mycket användbara såsom föregångare till Kuhlaus berömda sonatiner, och fås här i verklig godtköpsupplaga. — Jensens silhouetter äro på en gång lätta och nätta saker, tacksamma salongsstycken, som lämpa sig väl äfven för elever. Liksom Jensens kompositioner i allmänhet, skola dessa ej förfela att göra sig omtyckta.

Bland 2 händ. pianomusik möter oss Jac. Schmitt med 11 mycket lätta sonatiner och rondot »La Rose» (pr. 1,25). Af dessa äro 8 sonatiner de samma som förekomma bland de 4-händiga (ett par något förändrade) och, besynnerligt nog, under annat opustal än dessa. 2 sonatiner och rondot äro egna för den 2-händ. upplagan. — Schmitts skola i fingerfärdighet, 33 progressiva etuder har utgivits af Rob. Schwalm, äfven bekant komponist af instruktiv musik och som med 4 etuder riktat denna samling, som är af verkligt instruktivt värde och väl beräknad för mångsidig teknisk öfning. — H. Ravinas Etudes mignonnes, Op. 60, Suite I och II (å 2,50) äro, som namnet antyda, små men rytmiskt och melodiskt anslående pianostycken, som äro lätt utförbara af något försigkomna elever, helst som de äro försedda med noggrann fingersättning. — Af Gustav Lange finnas Zwei ungarische Tänze, N:o 1, G-moll (1 kr.), N:o 2 D-dur (0,75) i den genom Brahms ungerska dansar välbekanta stilen. Vidare hafva vi Bourrée Op. 79, G-moll, och Op. 106 F-dur (å 1 kr.), båda af E. Silas, en äldre i London bosatt komponist, hvilka väl uttrycka stilen i den gamla franska dans, hvars namn de bära, och såsom sådana äro rätt intressanta och ej synnerligen svåra salongsstycken. — Ruffs La Fileuse är deremot en tacksam pjes för en utbildad pianist, som i denna Fiss-durs-etyd kan få sig en god öfning och ett stycke att brillera med. Äfven Bendels Feuille d'Album, hvilket synes oss bättre än åtskilliga andra af dennes mycket spelade, ej synnerligen djupgående kompositioner, torde göra sig omtyckt såsom melodios och äfven briljant, ehuru ej så svårt som näst föregående.

Slutligen ha vi att nämna Hallströms operett Jaguarita i klaverutdrag (pr. 2 kr.) med vacker och karakteristisk musik, som ovilkorligen väcker lust att få höra denna operett från scenen.

Musik för orgelharmonium utg. af L. A. Lund, afsedd till såväl seminarier som enskildt bruk, 2 häften (å 1,50), innehåller lätta och väl valda stycken af Claus, Soyka och Löw. Vi komma nu till vokalmusiken.

— Sångalbum (4 kr.) är en samling sånger för en röst af Rob. Franz, Jensen, Kücken, Tosti, Mattei. De tyska komponisterna, af hvilka Jensen utan tvivel intager första rummet, äro gamla bekanta och de italienska, som här förekomma, börja ock att bli kända. Deras stil är bekant nog för att närmare anmälan af styckena skulle behövas; dessa äro 12 till antalet och ej svåra att utföra. Ordet Pandero i Jensens sång förefaller besynnerligt. Det gamla stränginstrumentet, som här menas, hette Pandore ell. Pandure (Mandure, hvaraf sedan mandolin). — Sanger ur Jaguarita af Hallström ha vi redan omnämnt såsom arr. för piano; att den ursprungliga sångformen skall väcka ännu mera intresse är klart. — Af Hallström har ock utkommit 4 Sanger till ord af Topelius (å 1,50); dessa tillagnade fru Adolfin Lundqvist. Sångerna äro hållna i en enkel stil, påminnande om Josephsons och gå ej högt, hvarför de ligga väl för rösten. — Lago är pseudonym för en tonsättarinna, som gjort sig mycket bemärkt under sista åren inom sånglitteraturen. Hennes sanger äro rätt originella och i harmoniskt hänseende vitnande om mindre vanlig kompositionstalang. Vi ha här att af dem anmäla 2 Prior för fruntimmersröster (1,50), tillagnade fru Her. Viardot, 3 Sanger till fröken Aug. Öhrström (1,50), Visa (0,75) och Kyrkoaria (0,75), tillagnad fru Dina Edling. Den senare innehåller ett par tryckfel, som böra anmärkas, näml. crucifixus i st. f. crucifixus och vulneratus i st. f. vulneratus, det senare naturligtvis af mera betydelse till uttal och betydelse. — Förgät mig ej!, en sång af P. Mattei, är tillagnad fru Pauline Lucca och bär hennes porträtt på titelbladet. Sången uppgifves vara för Alt, men går dock upp ända till höga ass. — Af Valda sanger för en röst äro utkomna n:o 31 »Flicka jag ville dö» (Donna vorrei morir) och n:o 32 »När trädens blad fallar» (å 0,50) samt »Baritonisten» n:o 29: »Jag ville dö», alla af Tosti.

»Profmelodier till psalmer ur svenska psalmboken, genomforskade och försedda med ackompagnement för orgel eller piano» är ett vackert häfte, utgåendet från Hæggströms tryckeri och innehållande: Den gamla kristliga Dagvisan Ps. 424 ($\frac{3}{8}$ -takt), Ps. n:o 232, svenskt original af G. v. Dühren ($\frac{3}{4}$ -takt) 1687 samt Ps. 492 ($\frac{2}{4}$ -takt). Utgifvaren är Prof. O. Byström, som eger stor förtjänst med hänseende till hans nit för höjandet af kyrkosången i vårt land såväl teoretiskt genom forskning och skriftställeri, som praktiskt genom kyrkokonserter och återgifvande af våra gamla psalmer i alla delar af riket. — Från Nordströmska bokhandeln i Jönköping ha vi bekommit Robert

Lee, Qvick-marsch af Chas. Young (2:a uppl. — pr. 75 öre), en hurtig och melodios marsch, som, efter hvad vi hört, är rätt populär och begärlig. H.

Från Scenen och Konsertsalen.

	Mars.	
Stora Teatern.	28.	Cherubini: Vattendragaren.
" "	29, 30.	Auber: Den svarta Dominon.
	April.	
" "	5.	Gounod: Romeo och Julia (Julia: Frk. Ek).
" "	7.	6:te Symfonikonserten.
" "	8.	Auber: Fra Diavolo (Hr Sellman; lorden, Pamela, Zerlina: Hr Ohlsson, Fruarne W. Strandberg, och Edling), 162 ggn.
" "	10.	Verdi: Aida (Amneris, Aida, Radames, Amonasro: Fru Edling, Frk. Ek, Hr Sellman och Lundqvist).
" "	11.	Adam: Konung för en dag.
Nya "	1, 6.	Suppé: Afrikaresan.
" "	3.	Dramat. musikal. soaré af föreningen Concordia res parvae crescunt.
	Mars.	
Södra "	29.	Hervé: Kosackflickan.
" "	April.	
" "	6.	" "
" "	Mars.	
" "	30, 31.	Poise: God natt granne.
" "	April.	
" "	1, 6, 7, 11.	" " " "
" "	8, 9, 10.	Valborgsmessofest, folkskådespel med sång i 4 akter af Fr. Hedberg (omarbetning). Musiken dels komp. dels arr. af J. W. Söderman (repr. 1 ggn).
Ladugårdsl.-kyrk.	3.	Haydn: Skapelsen (Solister: Fru Edling, Frk. Karlsohn, Hr Ödman, Lundqvist, Strömberg).

Såsom här ofvan synes hafva våra teatrar ej haft någonting nytt att bjuda på under de sista veckorna, och det gamla ha vi förut redogjort för. »Valborgsmessofest», af Hedberg är en repris från gamla tiden och af gamla stilen. Den gafs här första gången 1855. Musiken är komponerad eller arrangerad af direktör J. W. Söderman, fader till August och Fritz S. — Konserter eller matinéer har det under Påsken varit godt om, som vanligt. Främst bland dessa stå naturligtvis frimurarekonserter i Ladugårdslandskyrkan med Haydns »Skapelsen» på programmet, såsom brukligt är. Utförandet var hvarken bättre eller sämre än det vanliga och tillloppet af åhörare är oförminskadt år ifrån år. Skapelsen tycks alltså fortfarande vara ett säkert lockbete för de gulfiskar man vill fånga, och då detta kan anskaffas med mindre besvär än något annat, så få vi väl för all framtid höra den gamla hederliga Skapelsen på Långfredagen. Men tänk om man efter en långfredagskonsert skulle börja införa något nytt passande musikverk att gifvas påföljande långfredag, det skulle blifva en stor öfverraskning för våra musikvänner. — För en gång skulle man ju kunna riskera detta. Stora teaterns påskdagskonsert bjöd på F. Berwalds vackra ouverture till Estrella di Soria, recitativ och aria ur samma opera

samt Beethovens 9:e symfoni. Den svåra arian sjöngs af fröken Ek på ett synnerligt förtjenstfullt sätt. Med det förnyade återgifvandet af Beethovens snillrika jätteverk fästes allmänt förhoppningar om att, då detta troligen sedan ej på länge får höras, denna repris skulle sätta kronan på verket och symfonien erbjudas oss förträffligt öfvad och med de bästa sängkrafter, lyriska scenen har att tillgå. Dessa förhoppningar hafva ej realiserats. Symfonien gafs snarare sämre än bättre denna gång, och det så mycket underligare, som lyriska scenens krafter ej på sista tiden bordt vara så ansträngda, då en ny dramatisk pjäs går öfver stora teaterns scen.

Direktör Heintzes i vårt förra nummer omnämnda kyrkokonsert den 28 mars var ej så talrikt besökt, som man kunnat vänta. Att få höra en så framstående orgelvirtuos, som konsertgifvaren, föredraga en för oss ny symfoni (n:o 5) för orgel af Widor, den bekante franske orgelkomponisten, är något som musikvänner ej bör försumma. Den svåra och vackra tonsättningen återgafs med stor bravur och finess i behandlingen af det svårspelta instrumentet. Hr A. Lindström, till hvars förmån konserten gafs, är elev af Hr Heintze och visade sig såsom sådan ganska långt hunden. En komposition af honom, högtidsmarsch för orgel, var i många stycken rätt beaktansvärd, men af tröttande längd. Hr L. Zetterquist spelade en vacker romans af Saint-Saëns för violin med orgelackompagnement, sanger af Widor utfördes af fru Axeline de Berg-Löfgren, hvarjemte en romans af Faure föredrogs af hr Erik Lund, ackompanjerad af orgel.

Artistsällskapet »Concordia res parvae crescunt» hade dramatisk-musikalisk soaré på Nya Teatern långfredagen, hr Grip en dylik i Musikal. Akademiens sal den 1 april. Vi veta ej om dessa soaréer ansetts för anspråkslösa att inregistreras i en svensk musiktidnings spalter — en åsigt som för öfrigt ej kan vara smickrande för de biträdande —; vår tidningsreferent blef emellertid ej inbjuden att taga kännedom om dessa soaréers prestationer. — Hr Ragnar Grevillius vid kgl. teatern hade den 4 april matiné i Berns salong och hade att fagna sig åt fullt hus. Herr Grevillius eger en rätt god röst, ehuru ej af mera framstående rang och sjunger vårdadt, hvilket mest ådagalades i en romans med obligat-violoncell af R. Wüerst. Till följd af ändring i programmet fick man höra duetten mellan greffen och Susanna ur Figaros bröllop föredragas af fröken Spångberg och hr Forstén, hvilka båda äfven föredrogo solonummer, den senare några visor, som vunnit på en enklare, mindre patetisk framställning. Intressant var att få höra Griegs sista sonat (g-moll) för viol och piano, hvilken spelades af de båda systrarne Olga och Alma Kjellberg. Sonaten gafs med god precision; vi skulle dock ha önskat samma kraft och schwung i violinpartiets som i pianopartiets återgifvande. Sonaten är en äkta Grieg-komposition i det kända fjellåtsmanéret, hvil-

ket börjar blifva något tröttande. Att den för öfrigt innehöll ett och annat vackert äro vi lika villiga som skyldiga att erkänna. Hans första sonat i F. förefaller oss långt mera redig och anslående.

Från in- och utlandet.

Hofkapellmästaren *Josef Dente* har på grund af sjuklighet anhållit om afsked från första kapellmästaretjensten vid Stora teatern. Kapellmästare Nordqvist är utsedd att efterträda honom i denna befattning. Den enda inhemska förmåga, som för öfrigt är kompetent som kapellmästare vid operan är väl komponisten *Andr. Hallén*; vi veta ej om han varit ifrågasatt till någon af kapellmästareplatserna. Gårdagens tidningar meddela emellertid att Nya Teaterns kapellmästare *Hr Rich. Henneberg* antagits till andre kapellmästare.

Professor *Ivar Hallström* har begärt entledigande från sin befattning som sänginstruktör vid Stora teatern. Platsen lär efter spelårets slut ej komma att återbesättas. Sängmästare torde blifva kormästaren *J. A. Lindholm*.

Massés opera »*Paul och Virginie*», som denna vinter varit under inöfning, lär ej komma att gå öfver vår operascen förr än till nästa säsong.

Då vid vårens inträdande värmen i kgl. teaterns salong till följd af gasen är ganska besvärande, har kongl. teaterdirektionen beslutat att under innevarande månad på försök börja med elektrisk belysning i densamma och har med firman *Winborg & Palmerantz* träffat aftal om ordnandet häraf.

K. teaternes direktör, *hr Willman*, har till kgl. musikaliska akademien framställt förslag om att dessa teatrar elevskola från och med nästa år skulle öfvertagas af musikaliska akademiens konservatorium. Detta för konstens framtida betydelsefulla förslag har remitterats till akademiens läroverksstyrelse för afgifvande af utlåtande deröfver.

Fru Charlotte Törner, som med vackra resultat lemnat undervisning i scenisk konst åt flere af de qvinliga artisterna vid k. teatrar, har för april och maj detta år erhållit förordnande som lärarinna i plastisk vid konservatoriet.

Fröken *Valborg Aulin* har af musikaliska akademien tilldelats *Jenny Linds* stipendium å 3000 kr. för ett år. Närmast i rösteantal voro pianisten *Brinck* och fröken *Sigrid Arnoldson*. *Euphrosyne Abrahamssons* stipendium har tillerkänts eleven i sångklassen *Johan Örtengren*, och eleven i pianoklassen *Lenart Lundberg* har erhållit *Henriette Nissen Salomans* stipendium.

Mazérska Quartett-sällskapet i hufvudstaden, som har till uppgift att exequera

kammarmusik, hade beslutat att sistlidne torsdag fira minnet af den hädangångne vännen och speciellt i denna genre så produktive tonsättaren *Ludvig Norman*. Programmet för aftonen bestod uteslutande af kompositioner af N. nemligen:

Trio för Piano, Violin och Violoncell D-dur. Stråkkvartett i A., N:s sista arbete, ännu otryckt samt slutligen Piano-kvartett i E. med Violin, Alt och Cello. Pianopartierna utfördes af vår förtjenstfulle pianist *Fred. Pettersson*, och i Stråkkvartetten medverkade *Hr konsertmästaren Fridolf Book*, Direktör *Hans Pettersson* (Cellist) samt *Herrar Ölander, Kindberg och Bagge*.

Sällskapet var talrikt församladt för aftonen och märktes bland andra den aflidnes yngsta son. Under sammankomsten aflemdes af en ledamot ett särdeles lyckadt porträtt (litografi) af den aflidne.

De resande teatersällskapen befunno sig vid april månads ingång: *Carlbergs* i Östersund, *Fröbergs* i Kristianstad, *Jonassons* i Söderhamn, *Novanders* (öfvertaget af *hr B. Lund*) i Kalmar, *Nymans* i Gefle, *Ranfts* i Malmö, *Rydbergs* i Vexjö, *Rylanders* i Arboga, *Sandbergs* i Björneborg, *Smitts* i Linköping, *Stieglers* i Venersborg, *Sundsvalls* i Ystad.

Thorvald Lammers, den norske basångaren, konserterar för närvarande i Berlin.

Fröken *Alma Fohström*, den framstående finska sångerskan, har helt nyligen gifvit två konserter i Helsingfors, hvarigenom hon försatt den finska hufvudstads-publiken i en utomordentlig entusiasm.

Paris. *Marie van Zandt* har efter de stormiga uppträderna på opera comique fått sitt kontrakt med *mr Carvalho* upphäft och lemnat denna scen.

Operan *Mignon* uppfördes d. 7 april för 700:e gången å Opéra-Comique i Paris. *Mlle Galli-Marié*, som »kreerade» titelrollen, har efter *Marie van Zandts* afgång åter åtagit sig att sjunga *Mignons* parti. Af de ursprungliga rollinnehafvarne är blott en, *mr Bernard*, ännu anställd vid Opéra-Comique, och han sjöng i tisdags *Jarnos* parti 698:e gången, då han endast två gånger på grund af sjukdom nödgats lemna rollen till en annan. *Galli-Marié* utförde titelrollen öfver 400 gånger, innan hon afstod den till någon annan.

På nämnda opera repeteras för närvarande en ny 3-akts-opera, »*Kleopatra*», af *Victor Massé* till text af *Jules Barbier*. Hufvudpartierna, *Kleopatras* och *Manasses*, skola sjungas af *fru Heilbronn* och *hr Talazac*. De båda första akterna passera på stränderna af *Nilen*, den tredje i *Kleopatras* palats.

Theodor Björkstén, den unge svenske tenorsångaren, nämdes i *Paris-Figaro* som en bland de musikaliska celebriteter, hvilka

lofvat att biträda vid två amatörkonserter, anordnade inom *Paris* högförnåma värld af grefvinnorna *de la Rochefoucauld* och *de Flavigny*. I körerna deltaga 200 herrar och damer ur *Faubourg Saint-Germains* högaristokratiska salonger.

London. På *Drurylane-teatern* har under loppet af flere månader nästan utan afbrott uppförts ett féeristyeke »*Richard Whittington* och hans katt». Det har under den tid, som det uppförts, inbragt ofantliga summor i teaterkassan, oaktadt det i uppsättning kostat inalles omkring — 630,000 kronor. Under sista tiden har det spelats två gånger om dagen, och då vanligen beredd teatern en bruttointkomst af 36,000 kronor.

Adelina Patti skall i denna månad lemna Amerika efter att hafva gifvit tre stora afskedskonserter i *New-York*.

Leipzig. På musikföreningen »*Euterpes*» sjunde konsert gafs en symfoni i F-dur af *Iver Holter* (fr. Norge); symfonien, som ännu endast fins i manuskript, anfördes af komponisten sjelf. Ref. i »*Signale*» uttalar sig ingalunda berömande öfver det nya arbetet. Återstår att se hvad andra kritici ha att säga.

Berlin har utom de båda kungliga teatrar, Operan och Skådespelshuset, 17 privatteatrar, alltså 19 teatrar. De båda kungliga rymma resp. 1740 och 1160 personer. Samtliga vinterteatrar rymma 24,117 personer, och räknat med sommarteatrar, blir antalet personer omkr. 33,117.

Dödsfall.

Abt, Franz, komponist, f. $\frac{22}{12}$ 1819 i *Eilenburg*, † $\frac{1}{4}$ i *Wiesbaden*. Han studerade först teologi men egnade sig sedan uteslutande åt musiken. 1841 blef han musikdirektör vid hofteatern i *Bernburg* och flyttade redan samma år till *Zürich*, der han stannade till 1852, då han utnämndes till hofkapellmästare i *Braunschweig*. Han besökte Amerika 1872 och blef der mycket firad. *Abt* har gjort sig mycket populär öfver hela världen genom sina romanser och manskvartetter, hvilka man äfven hos oss ofta får höra.

Davison J. W., musikkritiker, i »*Musical world*» m. fl. engelska musikblad. Han var slutligen såsom sådan anställd för »*Times*» och skref för denna tidning i 30 år. Han afled den $\frac{24}{3}$ i *London*, 72 år. Sedan 1860 var han gift med den berömda pianisten *Arabella Goddard*.

Tausig, Alois, musiker, † $\frac{24}{3}$ i *Dresden*, 67 år. Han var fader till den berömda pianovirtuosen *Karl Tausig* (f. 1841—† 1871) och dennes första lärare. T. var en god pianist, elev af *Thalberg*, och har utgifvit några briljanta pianosaker.

Svensk Musiktidning 1885

utgifves efter samma plan som förut, försedd med **porträtter, not-illustrationer och musikpremie** af värdefull, lätt utförbar pianomusik. Pris **6 kr.** för hel årgång (20 nummer), **4 kr.** för half, **30 öre** pr lösnummer. Premien tillfaller blott helårsprenumeranter. Prenumeration sker i Stockholm å tidningens expedition: Huss & Beers musikhandel, **hvarifrån den hemsändes**, hos öfriga hrr musik- och bokhandlare eller å de större tidningskontoren; för landsorten **hålst** å **posten** eller i bokhandeln. Annonspriiset är **20 öre** petitraden; betydlig rabatt lemnas för stående annons i flere nummer.

Frans J. Huss.

Redaktör och utgivare.

Prenumerantsamlare, som till tidningens expedition i Stockholm insända likvid för minst 5 exemplar, få räkna sig till godo **10 % provision** eller 1 exemplar af tidningen, för 10 exemplar och deröfver lemnas **20 % provision**.

 SVENSK MUSIKTIDNING 1884 i elegant band jemte musikpremie säljes till 8 kr. i Huss & Beers Musikhandel, der äfven **lösa permar** få köpas till 2 kronor.

Pristäflan.

För uppfyllande af vårt löfte om musikpremie till våra årsprenumeranter, hvilken äfven i år kommer att utgöras af prisbelönt pianomusik, få vi härmed inbjuda komponister inom vårt land till täflan. Premien är:

ett häfte om 10—12 sidor, innehållande melodiösa, lätt utförbara 2-händiga pianostycken, hvar och ett af minst en sidas storlek.

Priset är 150 kronor,

som utdelas helst till en enda tonsättare, om denne med insända alster af nämnda omfång besestrar alla andra, men annars fördelas bland flere tonsättare proportionaliteter till de bästa styckenas antal och storlek. Kompositionerna böra före 1 nästk. September insändas till Svensk Musiktidnings expedition (Huss & Beers Musikhandel) Stockholm samt förses med motto å såväl manuskriptet som ett detta åtföljande kuvert, innehållande komponistens namn och adress, hvilka kuvert endast för de prisbelönda komma att öppnas.

REDAKTIONEN.

Wendela Andersson

meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinnliga elever efter Isidor Dannströms metod.

Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m.

Adress: Sturegatan N:o 36.

INNEHÅLL: Eugen d'Albert (med porträtt). — Huru snart får man förvänta en reviderad koralbok? — Om rationel pianoundervisning. — Ludvig Normans jordfästning. — Abbé Voglers kritiska parallell mellan Händel och Bach. — Följetong. Två konstnärshjertan. — Vår Pristäflan. — Åsnefesten. — Musikpressen. — Från Scenen och Konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

Fritz Arlberg,

Sånglärare.

Hovedvagtsgade 8. Köpenhamn K.

På Huss & Beers förlag har utkommit hos alla hrr Musik- och Bokhandlare:

LUDVIG NORMAN:

4 Pianostycken

op. 56.

Pris 1 kr. 50 öre.

IVAR HALLSTRÖM:

»Skall hon väl komma?»

(»ob sie wohl kommen wird?«)

Dikt af M. G. Saphir, komp. för Basröst med piano.

Pris 1 krona.

»MITT RIKE!»

(»Mein Königreich!«)

Dikt af Carmen Sylva,

komp. för låg röst med piano.

Pris 75 öre.

Emil Sjögren:

6 Novelletter

för Piano,

op. 14.

2 Häften å 2 kronor.

PÅ VANDRING,

6 Fantaststycken

för piano,

op. 15.

2 Häften å 2 kronor.

CLAIRE:

»Rappelle-toi!»

Polka de Salon

pour piano.

1 krona.

JOHAN STRAUSS:

»På månbelyst lagun»,

vals för piano.

1 krona.